

NYHET

Ny arbejdsmiljø-indsats skal nedbringe dødsulykker i dansk landbrug

18. AUGUST 2023

Tekst: Marie Preisler

Alt for mange medarbejdere kommer alvorligt til skade på jobbet, og antallet af dødsulykker på danske arbejdspladser er det højeste siden 2008. Et politisk flertal i Folketinget kræver handling i de tre farligste brancher, herunder landbruget.

Kent Andersen driver en gård med 150 malkekøer i Nordjylland og tilhører det mindretal af danske landmænd, der kræver, at medarbejderne altid bruger sikkerhedssele, når de arbejder med minilæsseren. Risikoen for en dødsulykke eller alvorlig kvæstelse ved at undlade selen er for stor, vurderer han:

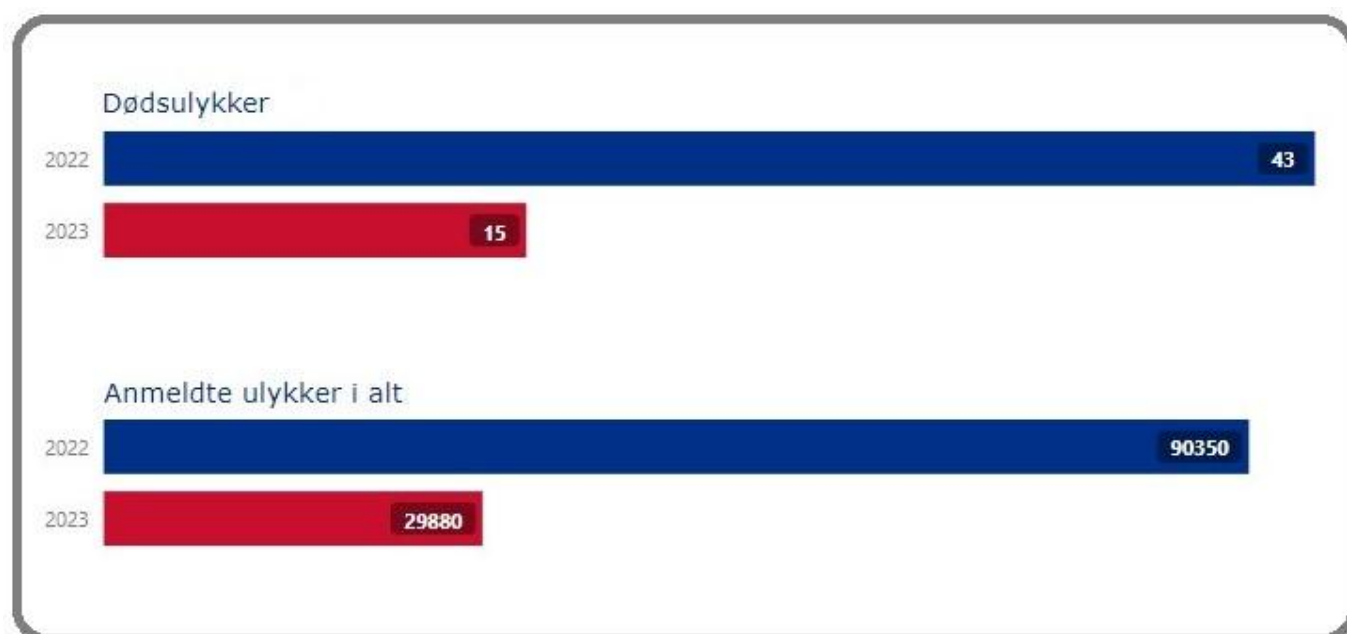
- Hvis man prøver at spring af, kan der hurtigt komme en fod ind under den, og jeg tror faktisk, der er flere, end man regner af, der falder af. Det værste, der kan ske, er jo, at man kommer i klemme under den, hvis den vælter,” fortæller han.

Minilæsseren er et centralt redskab til at flytte rundt på tunge ting på landbrugsbedrifterne, og der er lovkrav om at landmanden og medarbejderne skal spænde sikkerhedsselen, når de kører med minilæsseren. Alligevel er der en stor majoritet, som ikke bruger sele ikke. Kun 13 procent af danske kvægbrugere spænder selen, før de drejer tændingsnøglen, viser en undersøgelse fra SEGES Innovation, en almennyttig non-profit virksomhed, som laver forskning og innovation og rådgiver landmænd.

Kent Andersen har da heller ikke altid selv insisteret på brug af selen, indrømmer han. Han blev først opmærksom på risikoen for alvorlige ulykker, da en medarbejder udtrykte bekymring for at køre med minilæsseren. I dag er selen et krav på Kent Andersens bedrift, og han har valgt at stille op og fortælle om sine erfaringer i en kampagne for brug af sele i minilæsseren, som SEGES Innovation gennemfører over for landmænd.

Tre brancher i søgelyset

Fald ud fra minilæsser og fastklemning under maskiner er nogle af de mest hyppige ulykker i landbruget og medvirkende til, at landbruget topper listen over danske brancher, hvor flest mister livet, mens de er på arbejde.

Arbejdstilsynets ulykkesbarometeret viser antallet af dødsulykker og det samlede antal arbejdsulykker i år og sidste år. Data er opdateret til august 17 i år.

43 mennesker mistede i 2022 livet, mens de udførte deres arbejde på danske arbejdspladser, og det er højeste antal dødsulykker i 15 år. Der skete fra 2021 til 2022 også en stigning på fem procent i antallet af arbejdsulykker, som blev anmeldt til Arbejdstilsynet. I alt 46.500 relaterede arbejdsulykker blev i 2022 anmeldt til Arbejdstilsynet -og i det tal indgår ikke Covid19-relaterede arbejdsulykker.

Denne triste udvikling har fået politikerne til at reagere. I sommeren 2022 indgik et flertal i Folketinget en politisk aftale om en handlingsplan, der skal reducere antallet af arbejdsulykker. Som konsekvens af den politiske aftale, skal en ekspertgruppe sikre ny viden om årsager til de alvorlige ulykker, så de kan forebygges. Der vil også blive iværksat kampagner, og så vil der komme en helhedsindsats i de tre brancher, som er ansvarlige for halvdelen af alle dødsulykker på jobbet: landbruget, godstransport og bygge- og anlægsbranchen.

Beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen finder det uacceptabelt, at man kan dø af at gå på arbejde. Det udtalte hun i forbindelse med præsentationen af den nationale handlingsplan:

- Ingen mennesker skal risikere at miste livet ved at gå på arbejde i Danmark. Ethvert dødsfald på arbejdspladsen er et for meget og helt uacceptabelt. Derfor er jeg glad for, at alle Folketingets partier støtter op om, at de mange ulykker kræver handling. Vi er nu blevet enige om en konkret handlingsplan, og vi har naturligvis fokus på, at der i særlig grad sættes ind over for de brancher, hvor der sker flest dødsulykker, sagde ministeren.

Fra gårdejer til virksomhedsleder

Dansk landbrug har på relativt få år ændret sig fra små familiedrevne gårde til virksomheder med mange ansatte, og i det skift ligger en del af forklaringen på, at landbruget ikke er så langt som mange andre brancher med at systematisere arbejdsmiljøindsatsen. Det vurderer arbejdsmiljøkonsulent Per Jørgensen i SEGES Innovation.

Arbejdsmiljøkonsulent Per Jørgensen. Foto: SEGES Innovation.

- For bare to generationer siden blev de fleste landbrug drevet af landmand selv sammen med hans kone eller en medhjælper. I dag er der langt færre bedrifter og de er langt større. Så den moderne landmand er en virksomhedsejer med ofte 10-20 medarbejdere, og det betyder, at arbejdsmiljø og sikkerhed skal håndteres og kommunikeres på en helt anden systematisk måde, end landmanden har været vant til, siger Per Jørgensen.

Han besøger og rådgiver mange danske landmænd om sikkerhed og forebyggelse af ulykker, og han oplever, at der er et meget stort ønske om at sikre medarbejderne et godt arbejdsmiljø, og at en del landmænd har skabt en kultur, hvor arbejdsmiljø og sikkerhed er et emne, der fylder i hverdagen i arbejdets tilrettelæggelse.

Udenlandsk arbejdskraft

Mangel på arbejdskraft er et af de forhold som både udfordrer arbejdsmiljøet i landbruget og kan fremme branchens arbejde med at opnå endnu bedre sikkerhed for medarbejderne, vurderer Per Jørgensen:

- Der er svært for landmænd at rekruttere arbejdskraft, så derfor er godt arbejdsmiljø et vigtigt konkurrenceparameter. Arbejdskraftmanglen har samtidig haft den konsekvens, at mange medarbejdere i landbruget er udlændinge, som taler et andet sprog og kommer fra en arbejdskultur med mindre fokus på sikkerhed.

Der arbejder i dansk landbrug mange medarbejdere fra Østeuropa men også medarbejdere fra asiatiske lande, som ikke har samme kultur omkring brug af personlige værnemidler, og som ikke er vant til, at de kan gå til deres leder med spørgsmål om sikkerhed, forklarer Per Jørgensen:

- Derfor er det uhyre vigtigt, at landmanden er meget tydelig om, hvilke sikkerhedskrav der gælder på arbejdspladsen, og den proces er mange landmænd heldigvis godt i gang med.

Der er dog et stykke vej endnu, før arbejdsmiljøindsatsen er kommet helt i system på alle bedrifter. Eksempelvis skal alle danske virksomheder med medarbejdere afholde en årlig arbejdsmiljødrøftelse, men det sker kun på de færreste arbejdspladser, vurderer Per Jørgensen:

- Den lovpligtige arbejdsmiljødrøftelse er et af de værktøjer lederne kan bruge til organisering af arbejdsmiljøindsatsen på virksomheden. Drøftelsen er endnu ikke særlig udbredt i landbruget, men har været et indsatsområde fra vores side det seneste år, er blevet godt modtaget på de virksomheder, der har taget værktøjet til sig. Drøftelsen er et rigtig godt greb til .at få arbejdsmiljø på dagsordenen på arbejdspladsen og engagere medarbejderne i at gøre det til et fælles anlæggende, siger han.

Tal om arbejdsmiljø i hverdagen

Forsikringsselskabet Alm. Brand opfordrer også danske landmænd til at styrke planlægningen for at nedbringe antallet af ulykker. Selskabet modtager man

landbruget, og vurderer, at flere af dem kunne være undgået:

”Hvert år modtager vi alt for mange anmeldelser om arbeidsulykker i landbruget. Selvom arbeidsulykker desværre er noget, som ikke helt kan undgå, kunne flere være avfærget,” lød det fra landbrugs- og erhvervsforretningen i Alm. Brand, da Arbejdstilsynets seneste tal for antal dødsulykker i branchen blev offentliggjort. i 2022. Forsikringsselskabet vurderer, at ulykkerne blandt andet skyldes travlhed og ændrede arbeidsgange og en del nye medarbejdere med mindre erfaring i takt med at landbrugsbedrifterne bliver større og større.

For at knække kurven anbefaler Alm. Brand, at landmændene sætter sikkerheden som et fast punkt på dagsordenen ved medarbejdermøder, og at gøre sikkerhed til et emne, man taler om i løbet af arbejdsdagen på lige fod med alle andre almindelige driftsopgaver.

Virksomheder i Danmark har mere end dobbelt så mange arbeidsulykker pr. 100.000 medarbejdere som virksomheder i Sverige. Et dansk-svensk forskningsprosjekt ”Arbejdsulykker i Danmark og Sverige” fra 2017 har undersøgt mulige årsager, til at svenske arbeidsgivere er bedre til at undgå arbeidsulykker. Et af forskernes bud er, at svenske arbeidsgivere er gode til at lade medarbejderne tager aktiv del i planlægning af arbejdet ved at udtrykke synspunkter og komme med egne forslag.

Kontakt oss

Følg oss på Twitter

Følg oss på Facebook

ARBEIDSLIV
I NORDEN

Arbeidsforskningsinstituttet
OsloMet – storbyuniversitetet
Postboks 4 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Innstillinger for informasjonskapsler

Finansiert
av Nordisk
ministerråd

Nordisk ministerråd er ikke ansvarlig for innholdet i artiklene

NEWS

New occupational health measures to cut fatal accidents in Danish agriculture

AUG 22, 2023

Text Marie Preisler

Far too many workers are seriously injured at work and the number of fatal accidents in Danish workplaces is at its highest since 2008. Now a parliamentary majority demands action across the three most dangerous sectors, including agriculture.

Kent Andersen runs a farm with 150 dairy cows in North Jutland and is among a minority of Danish farmers who demands that anyone working on the mini loader wear a safety harness. The risk of a fatal accident or serious injury is too high not to wear one, he thinks.

“If you try to jump off you can easily trap a foot underneath it, and I actually think more people fall off than is estimated. The worst thing that can happen is getting crushed if it topples over,” he says.

The mini loader is an important tool used to move heavy loads around farms, and it is a legal requirement for farmers and employees to use a safety harness when they operate it. Yet a large majority do not use a harness. Only 13 per cent of Danish cattle farmers put on a safety harness before turning the ignition, according to a survey from SEGES Innovation, a private, independent, non-profit research and development organisation that also provides advice for farmers.

Kent Andersen admits he did not always insist on the use of the safety harness. He first became aware of the risk of serious accidents when an employee expressed concern about operating the mini loader. Today, the harness is a requirement at Kent Andersen’s farm, and he has chosen to talk about his experiences in a campaign on the use of safety harnesses in mini loaders which SEGES Innovation is making for farmers.

Spotlight on three sectors

Falling out of mini loaders and getting trapped under machinery represent some of the most common agriculture accidents and are one of the reasons agriculture tops the list of the sectors that have the highest number of fatal workplace accidents.

The Danish Work Environment Authority's accident barometer shows the number of fatal accidents and the total number of workplace accidents this and last year. Data was collected on 17 August 2023.

43 people died in 2022 in Danish workplaces, the highest figure in 15 years. Between 2021 and 2022, there was also a five per cent increase in the number of workplace accidents reported to the Danish Working Environment Authority. A total of 46,500 workplace accidents were reported in 2022. The number does not include Covid-19-related accidents.

This sad development has made politicians react. In the summer of 2022, a majority in the Danish parliament agreed on an action plan to reduce the number of workplace accidents. As a

result of this political agreement, an expert group will secure new knowledge about the causes behind serious accidents in order to prevent more from happening.

Campaigns will be launched and there will be a comprehensive drive to improve the three sectors that see half of all workplace accidents: agriculture, transport and construction.

When presenting the national action plan, the Minister for Employment Ane Halsboe-Jørgensen said it is unacceptable that people could die from going to work.

“No person should risk their life by going to work in Denmark. Every work fatality is one too many and totally unacceptable. That is why I am happy that all of the parliamentary parties now agree that we need action to prevent such accidents. We have now agreed on a concrete plan of action, and we are naturally focussing on putting measures in place in the sectors where most of the fatal accidents occur,” the minister said.

From farm owner to business leader

Danish agriculture has in a relatively short time changed from small, family-run farms to businesses with many employees. This change goes some way to explain why agriculture has not come as far as other sectors that have put in place occupational health systems, believes occupational health consultant Per Jørgensen at SEGES Innovation.

Occupational health consultant Per Jørgensen. Photo: SEGES Innovation.

“Only two generations ago, most farms were run by the farmer himself, together with his wife or a farm hand. Today, far more farms have become businesses and they are much bigger. So a modern farmer runs a business that often has between 10 and 20 employees. This means

occupational health and safety must be handled and communicated in a completely different and systematic fashion than farmers have been used to,” says Per Jørgensen.

He visits and advises many Danish farmers on safety and accident prevention, and his experience is that many really want to secure a good work environment for their employees and that some farmers have created a culture where occupational health and safety is a subject that permeates the way work is organised every day.

Foreign labour

Labour shortages are one of the things that is both a challenge for agriculture and that can promote the industry's efforts to achieve even better safety for employees, believes Per Jørgensen.

“It is difficult for farmers to recruit people, so a good working environment is an important competitive factor. The labour shortage also means many farm workers are foreign, they speak a different language and are used to working environments where there is less focus on safety.”

There are many Eastern European workers in Danish agriculture, but also people from Asia who do not have the same culture when it comes to the use of protective gear for instance. They are not used to being able to approach their superiors to ask about safety either, explains Per Jørgensen.

“That’s why it is extremely important that farmers are very clear about which safety measures must be followed in the workplace, and luckily many farmers have begun this process.”

Yet there is still some way to go before occupational health and safety measures have been implemented in all companies. All Danish companies with employees are required to hold an annual occupational health discussion, but only a very few do, thinks Per Jørgensen.

“This legally required occupational health discussion is still not very common in farming, to put it mildly. It is a very good way of getting occupational health and safety on the agenda in the workplace, and making this a collective endeavour for everyone,” he says.

Talk about occupational health in everyday work

The insurance company Alm. Brand also encourages farmers to improve planning to cut the number of accidents. The insurer receives many reports about agriculture workplace accidents and believes many of these could have been avoided.

“Every year we receive far too many reports about agriculture workplace accidents. Although workplace accidents cannot be avoided altogether, sadly, more can be prevented,” Alm. Brand stated when the Working Environment Authority presented the latest figures for fatal accidents in agriculture in 2022. The insurer believes some of the accidents are due to people rushing

things, changes to work processes and new employees who are less experienced, as agriculture companies continue to grow.

To break the cycle, Alm. Brand recommends that farmers make safety a daily talking point during meetings with employees and that they make safety an issue workers can talk about during the working day just like other ordinary tasks.

Danish companies have more than double the number of workplace accidents per 100,000 workers than Swedish companies. The 2017 Danish-Swedish research project “Workplace accidents in Denmark and Sweden” looked at possible causes for why Swedish workers are better at avoiding workplace accidents. One of the conclusions was that Swedish employers were good at allowing employees to take an active part in the planning of their working day by expressing their views and coming up with their own suggestions.

[Contact us](#)[Follow us on Twitter](#)[Follow us on Facebook](#)

NORDIC LABOUR JOURNAL

Work Research Institute
OsloMet – Oslo Metropolitan University,
Postboks 4 St. Olavs plass, NO-0130 Oslo

Financed by
Nordic Council
of Ministers

The Nordic Council of Ministers is not responsible for the content